

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

Plenum

Tisdag 19.5.2026 kl. 14.00—18.46

5. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av naturvårdslagen

Regeringens proposition RP 91/2026 rd

Remissdebatt

Andre vice talman Tarja Filatov: Ärende 5 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till miljöutskottet, som grundlagsutskottet och jord- och skogsbruksutskottet ska lämna utlåtande till.

För debatten reserveras i detta skede högst 45 minuter. Om vi inte inom denna tid hinner gå igenom talarlistan avbryts behandlingen av ärendet och fortsätter efter de övriga ärendena på dagordningen.

Minister Multala, presentationsanförande, varsågod.

Debatt

15.00 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Arvoiset kansanedustajat! Tuon tänään eduskunnan käsiteltäväksi hallituksen esityksen luonnonsuojelulain muuttamisesta. Esityksen keskiössä on luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen. Suomella on nyt mahdollisuus toimia edelläkävijänä Euroopassa. Rakennamme mallin, jossa luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen ei ole vain kustannus, vaan se on myös investointi ja mahdollisuus.

Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen jatkuu myös Suomessa. Samalla ymmärrämme entistä paremmin, että luonnon tila liittyy ihmisten hyvinvointiin, alueiden elinvoimaan, talouden kestävyYTEEN ja huoltovarmuuteen. Siksi tarvitsemme ratkaisuja, jotka yhdistävät ekologisen ja taloudellisen kestävyYDEN, ja juuri tätä luonnonarvomarkkinat tekevät.

Esityksessä laajennetaan mahdollisuutta käyttää tuotettuja luonnonarvoja eli niin kutsuttuja luonnonarvohehtaareja. Jatkossa niitä voidaan käyttää ekologisen kompensaation lisäksi myös muihin vapaaehtoiisiin luontotekoihin. Tämä on askel kohti toimivia luonnonarvomarkkinoita. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että yritykset voivat rahoittaa todennettavia luontohyötyjä, kansalaiset ja yhteisöt voivat osallistua luonnon tilan parantamiseen ja että maanomistajille avautuu uusi ansaintamahdollisuus ennallistamisen ja luonnonhoidon kautta. Kyse siis ei ole vain luonnon ennallistamisesta vaan myös mahdollisuudesta monipuolistaa elinkeinotoimintaa erityisesti maaseudulla.

On erittäin rohkaisevaa, että monet suomalaiset yritykset ovat jo lähteneet tähän työhön innostuneesti mukaan. Yrityksillä on halua kantaa vastuuta luonnosta, ja luonnonarvomarkkinat tarjoavat siihen uskottavan, mitattavan ja läpinäkyvän keinon.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

Myös kunnissa on jo tartuttu tähän mahdollisuuteen. Kotikaupunkini Vantaa on tästä konkreettinen esimerkki. Jo viime vuoden puolella siellä toteutettiin ekologinen kompensatio osana toisaalla tehtävää rakennushanketta. Tämä esimerkki osana suurempaa kokonaisuutta osoittaa, että luonnonarvojen tuottaminen ja hyödyntäminen voidaan kytkeä osaksi käytännön maankäyttöä ja kaupunkikehitystä. Tämä vahvistaa mallin toimivuutta ja skaalautuvuutta koko maahan.

Luonnonarvomarkkinoiden toimivuuden edellytys on luottamus. Siksi esityksessä korostetaan, että luonnonarvojen mittaaminen perustuu tieteelliseen tutkimukseen ja ne varmennetaan viranomaisen toimesta ja niiden käyttö kirjataan myös julkiseen rekisteriin. Näin varmistamme, että luonnonarvot ovat aitoja, lisäisiä ja pitkävaikutteisia ja että järjestelmä on läpinäkyvä eikä samaa hyötyä lasketa useaan kertaan.

On tärkeää korostaa, että kyse on ennen kaikkea vapaaehtoisesta järjestelmästä. Emme aseta uusia velvoitteita, vaan luomme selkeät ja luotettavat pelisäännöt niille, jotka haluavat olla mukana.

Luonnonarvomarkkinoiden edistäminen kytkeytyy myös esityksen toiseen keskeiseen kokonaisuuteen, joka koskee kansallista ennallistamissuunnitelmaa. Luonnonsuojelulakiin esitetään lisättäväksi säännökset suunnitelman laatimisesta ja hyväksymisestä. Käytännössä siis luodaan prosessi tälle ennallistamissuunnitelman hyväksymiselle. Itse ennallistamissuunnitelmaa valmistellaan parhaillaan laajassa yhteistyössä eri ministeriöiden, sidosryhmien ja kansalaisten kanssa, ja se tullaan lähettämään lausunnoille toivottavasti lähiaikoina. Valtioneuvoston on tarkoitus toimittaa ensimmäinen luonnos suunnitelmasta Euroopan komissiolle tarkasteltavaksi tämän vuoden elo—syyskuussa, ja lopullinen suunnitelma hyväksytään sitten vasta vuoden 2027 elokuussa.

Kansallinen ennallistamissuunnitelma luo kokonaiskuvan luonnon tilan parantamisesta, ja tämä markkinamalli eli luonnonarvomarkkinat tuovat siihen uusia resursseja ja toimijoita eli mahdollisuuksia toteuttaa tätä myöhemmin hyväksyttävää suunnitelmaa. Julkinen rahoitus nimittäin ei yksin riitä. Tarvitsemme rinnalle yksityistä pääomaa, uusia liiketoimintamalleja ja laajaa osallistumista. Tämä esitys rakentaa juuri tätä kokonaisuutta.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan suden poistamista lain soveltamisalasta EU:n luontodirektiivin muutoksen perusteella sekä eräitä teknisluonteisia tarkennuksia.

Suomi voi näyttää suuntaa siinä, miten luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja taloudellinen toimeliaisuus kulkevat käsi kädessä. Luonnonarvomarkkinat ovat keskeinen väline tämän tavoitteen saavuttamisessa.

Pyydän arvoisaa eduskuntaa käsittelemään esitystä huolellisesti ja rakentavasti. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille esittelystä. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä] — Otetaan muutama vastauspuheenvuoro tähän vaiheeseen, kun ministerikin on paikalla, elikkä painakaa V-painiketta ja nouskaa seisomaan, mikäli haluatte puheenvuoron käyttää. — Edustaja Honkasalo.

15.06 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan tämä suden suojelustatuksen heikentäminen ja satojen susien tappamisen mahdollistaminen oli todella surullinen, epädemokraattinen ja oikeusvaltiota halventava projekti viime vuonna. Koko prosessi oli syvästi ongelmallinen niin lainvalmistelun laadun kuin eduskunnan toimintatapojen ja perustuslain kannalta, ja se herätti myös laajaa paheksuntaa kansalaisten

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

keskuudessa, ja oli kyllä kiinnostavaa, että ministeri mainitsi tämän suden statuksen muuttamisen myös tämän luonnon monimuotoisuuden mainitsemisen yhteydessä. Tässä mennään ihan väärään suuntaan, koska nyt tämä suden suojelustatukseen heikentäminen sinetöidään myös luonnonsuojelulakiin. On hyvä muistaa, että susikanta on Suomessa edelleen erittäin uhanalainen ja se tarvitsee elpyäkseen tiukan suojelun turvaa. Tässä peräänkuulutan myös tutkimus- ja tiedepohjaisen päätöksenteon tärkeyttä. Mutta, ministeri, eikö tässä mennä nyt luonnon monimuotoisuuden suhteen nimenomaan aivan väärään suuntaan?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pitko.

15.06 **Jenni Pitko vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yritykset ja yhteisöt ovat ilmaisseet halun tehdä tällaisia vapaaehtoisia luontotekoja, ja ilman tällaisia virallisia puitteita ja määritelmää niiden riski päätyä syytetyksi vaikka viherpesusta on suuri, joten siksi tarvitsemme lakiin puitteet vapaaehtoisille luontotoimille eli luonnonarvomarkkinoille. Nämä luonnonarvomarkkinat ovat myös laajasti kannatettu keino parantaa luonnon tilaa. On myös ilmoittautunut paljon maanomistajia, jotka mielellään tuottaisivat näitä palveluja markkinoille. Eli on hyvä ja tärkeää päästä liikkeelle.

Teimme viime kaudella luonnonsuojelulakiin merkittäviä muutoksia muun muassa vapaaehtoisen ekologisen kompensaaation myötä, ja nämä vapaaehtoiset luonnonarvomarkkinat sopivat tietenkin hyvin tähän jatkeeksi. Laista on kuitenkin herännyt huoli. Osa yrityksistä, jotka ovat kiinnostuneita näitä vapaaehtoisia luontotekoja tekemään, sanoo, että laki näyttää hyvin byrokraattisena ja saattaa itsessään latistaa kiinnostusta tehdä näitä luontotekoja, joten kysyn ministeriltä: Oletteko käynyt näiden yritysten kanssa keskusteluita? Ja varmistammehan tässä eduskuntakäsittelyssä, että me teemme [Puhemies koputtaa] sellaisen lain, että yritykset todella pystyvät tekemään näitä luontotekoja?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

15.08 **Vesa Kallio kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on oikeastaan niitä harvoja tilanteita, että päästään keskustelemaan tästä asiasta, vaikka se on yksi suurimmista, mikä vaikuttaa yksityiseen omistusoikeuteen, Suomeen ja Suomen metsiin ja Suomen talouteen. Tässä ollaan luomassa delegointivaltuus ympäristöministeriölle, joka sitten valmistelee valtioneuvoston päätettäväksi tämän varsinaisen ennallistamissuunnitelman. Tästä eteenpäin tämä on aika kevyt prosessi eduskunnan näkökulmasta, koska se menee sitten valtioneuvoston päätöksellä komission hyväksyttäväksi.

Kysymys kuuluukin: luodaanko nyt ennallistamissuunnitelman kautta Suomeen sellainen tilanne, jossa EU-oikeudellisiin velvoitteisiin vedoten Suomessa joudutaan muuttamaan niin metsälakia kuin luonnonsuojelulakia — vaikka se meneekin seuraavalle hallitukselle? On täysin selvää, että Suomen kansalaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin ei voida puuttua tällaisella valtioneuvoston hyväksymällä suunnitelmalla — keskeinen oikeusvaltion delegointivaltuuden siirtoon liittyvä kysymys. Tällä on myös mittavat budjettiseuraukset, ja budjettivaltaakaan ei voi delegoida valtioneuvostolle ja sitoa eduskunnan käsiä, varsinkaan kun ei tiedetä tämän ennallistamissuunnitelman hintalappua.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Immonen.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

15.09 **Tommi Immonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Susikysymys puhutti täällä salissa jo viime marraskuussa, ja nyt olemme jälleen susikysymyksen parissa samassa salissa. Hallituksen esityksen mukaan susi poistettaisiin lajisuojelua koskevan sääntelyn soveltamisalasta ja sen suojelua koskevat säännökset sisältyisivät jatkossa ainoastaan metsästyslainsäädäntöön. Näin ollen susi ei enää kuuluisi samalla tavalla luonnonsuojelulain tiukan suojelun piiriin kuin aiemmin on ollut — ja hyvä niin.

Metsästys on tehokas keino susivahinkojen ehkäisyyn. Suomessa on runsaasti metsästäjiä, alan ammattilaisia, ja antamalla heille välineet toimia parhaan osaamisensa mukaan voimme vaikuttaa niin turvallisuuden lisäämiseen kuin susivahinkojen ennaltaehkäisyyn. Tämä hallituksen esitys on askel kohti lainsäädäntöä, joka tulee lisäämään erityisesti maaseudun turvallisuutta ja noudattaa sitä maalaisjärkeä, joka välillä tuntuu puuttuvan täältä Kehä kolmosen sisäpuolelta, jossa luonto ei ole enää osa jokapäiväistä elämää muualla kuin Korkeasaarella ja television luontodokumenteissa. Kiitos tästä lainsäädännöstä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaarisalo.

15.10 **Riitta Kaarisalo sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos minunkin puolesta ministerille esittelypuheenvuorosta.

Nyt näillä esitettävillä uusilla säännöksillä tosiaan tavoitellaan luonnonarvomarkkinoiden kehittymisen vauhdittamista Suomessa sekä yksityisen rahoituksen ohjaamista luonnontilan parantamiseen, ja tätä on helppo pitää myönteisenä kehityksenä. Lienee selvää myös, että tästä asiasta säätäminen laissa itsessään on tarpeen.

Tässä yhteydessä haluaisin kiinnittää huomiota siihen, että kun Suomen elinkeinoelämän näkemyksiä luonnon monimuotoisuuden merkityksestä selvitettiin maaliskuussa 23, niin suurin osa elinkeinoelämän toimijoista näkee luontokadon pysäyttämisen omassa toiminnassaan pääasiassa riskienhallintakysymyksenä ja tulevaisuuden toimintaedellytysten turvaamisena ja edelläkävijäyritykset tunnistavat luonnonarvokaupan ja ekologisten kompensatioiden yleistymisessä uusia liiketoiminta- ja ansaintamahdollisuuksia maanomistajille, konsulttitoimistoille ja välittäjäorganisaatioille. Eli on nähtävissä, että tästä on myös talouden toimeliaisuudelle mahdollisesti etuja näiden luontoarvojen edistämisen myötä.

On erinomaista, että valiokunta pääsee nyt [Puhemies koputtaa] tähän esitykseen huolellisesti perehtymään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalmari.

15.11 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ennallistamisasetuksen kustannukset ovat Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan 13—19 miljardia, ja tämän potin te aiotte siirtää pois eduskunnan päätöksestä — ja myöskin sen asian, että me voisimme tässä talossa varmistua siitä, että esimerkiksi maanomistajan oikeusturva toteutuu. Toki tässä lainsäädännössä on muita ihan järkeviä kokonaisuuksia, mutta oikeastaan ainut kysymykseni on, arvoisa ministeri: Tuleeko ennallistamisasetukseen liittyvä lainsäädäntö tähän taloon, jolloin tuon kokoisesta potista voidaan keskustella tässä talossa samaan aikaan, kun Suomen talous on täysin kuralla ja meillä pitäisi päinvastoin edistää elinkeinoja eikä vaikeuttaa niitä? Vai onko jatkossa niin, että ympäristöministeriön virkamiehet päättävät, miten tämä ennallistaminen menee?

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen, Krista.

15.13 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kiittää ympäristö- ja ilmastoministeriä tämän lain tuomisesta tähän saliin. Nimenomaan se, että me pystymme laajentamaan sitä joukkoa, joka tekee työtä suomalaisen luonnon monimuotoisuuden eteen, on todella tärkeää. Tässä luodaan nyt hyvä keino siihen, ja on tärkeää, että meillä on selkeät säännöt, kuinka tulee toimia, jotta varmistamme, että todellakin nämä teot ovat lisäisiä. Sen takia itse ajattelen, että vielä tätä lainsäädäntöä olisi ehkä hyvä tarkentaa niin, että varmentaisimme, että nämä tehtävät luontoteot rekisteröidään, jotta varmistetaan, että niitä ei käytetä useampaan kertaan. Myös tämä pysyvyyskysymys on semmoinen, joka on noussut esiin: miten varmistamme, että todellakin nämä teot ovat myös pysyviä.

Myös ehkä se pohdinta siitä, voisiko ajatella, että tätä suojelehyvityksen määritelmää voitaisiin laajentaa — se jää tässä varsin kapeaksi — jotta voitaisiin tehdä näitä toimia myös muualla kuin uhanalaisissa luontotyypeissä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Aalto-Setälä.

15.14 **Pauli Aalto-Setälä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitän myöskin ministeriä tästä esityksestä. Tämä on erittäin hyvä askel haastavassa tilanteessa, jossa ennallistamisen rahat eivät tule riittämään millään, julkiset varat, ja silloin tämän markkinan avaaminen on todella merkittävä askel eteenpäin. Luonnonarvomarkkinoiden syntyminen on myöskin maanomistajille tietysti erinomainen mahdollisuus ansaita siltäkin reitillä elantonsa.

Minusta näiden luonnonarvomarkkinoitten keskeisin asia on se, että tämä tarjoaa selkeän, läpinäkyvän ja uskottavan keinon tehdä luontotekoja ja osoittaa vastuullisuutta yrityksille. On myöskin hyvä, että yritysraportit on kytketty konkreettisiin, mitattaviin luontotekoihin, jolloin tämä viherpesumahdollisuus jää pois. On hyvä, että suurilta yrityksiltä edellytetään, että ne osoittavat minimoivansa haittansa ja noudattavansa lieventämishierarkiaa. Luontoteot eivät ole korvike haittojen vähentämiselle vaan täydentävä, todennettavissa oleva lisäpanostus.

Arvoisa puhemies! Luonnonarvomarkkinat luovat siis uusia mahdollisuuksia maanomistajille ja maaseudulle. Alueille, jotka eivät sovellu perinteiseen maa- ja metsätalouteen, syntyy uusi tulonlähde. On myöskin tärkeätä, että tämä muuttuu konkretiaksi, ja mielestäni tässä voisi ottaa pilottihankkeeksi Saaristomeren, [Puhemies koputtaa] Itämeren ongelmallisimman alueen. [Puhemies: Aika!] Saaristomeren valuma-alueella tulisi aloittaa tämä uuden lain mahdollistama toiminta, jossa kuormittavimpia alueita tunnustetaan ja ennallistetaan vapaaehtoisuuden pohjalta tämän lain turvin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

15.16 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kalmari hyvin avasi tämän ongelman ytimen. Nyt ollaan tarttumassa Suomen kansan täysivaltaisuuteen. Meidän eduskuntahan päättää... Arvoisa ministeri, olen perustuslakivaliokunnassa istunut jo kaksi vuosikymmentä. Ihan varma olen siitä, että budjettisuvereniteetti

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

kuuluu eduskunnan toimivaltaan. Sama koskee täysivaltaisuutta. Te ette voi myydä Suomen täysivaltaisuutta EU:lle tällaisten hankkeiden takia. Sama koskee omaisuudensuojaa.

Ja mitä tulee sitten budjettisuvereniteettiin, niin kuten edustaja Kalmari hyvin kuvasi, 13—19 miljardia: Mistä te otatte nämä rahat? Otetaanko ne lapsilta, vanhuksilta? Kotikunnassani Ilomantsissa alkaa olla tilanne, että lääkäriä siellä ei enää näe, kun sen yhden todistuksen saa enää. Vainajalle kirjoitetaan kuolintodistus, sen siellä saa, ja lääkäriin pääsy alkaa olla käytännössä mahdotonta. Vieläkö kurjistetaan näitä ihmisten elämänkeinoja, millä he voisivat tulla toimeen kotonaan?

Sitten lopuksi, arvoisa puhemies, kun on puhuttu tästä luontoarvojen kaupasta. Sehän on nykyajan anekdootteja. Ajatelkaa: kun ennallistetaan suo, tehdään valtava, valtava metaanipumppu, joka työntää ilmakehään metaania vuosikymmeniä. Tätäkö te haluatte? Tämähän on luonnon tuhoamista pahimmasta päästä. Ymmärrän kyllä oikean luonnonhoidon keinoja, mutta tällainen tuhoaminen ei ole luonnonhoitoa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

15.17 Jaana Strandman ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esityksen tärkein osa koskee suden suojelualueen muuttamista. Suomessa susikannan kasvu on lisännyt huolta ihmisten turvallisuudesta, kotieläimistä ja maaseudun arjesta. Monilla alueilla ihmiset kokevat pelkoa omassa elinympäristössään, ja nämä kokemukset on otettava vakavasti.

Tammikuussa 2026 toteutettu suden metsästys onnistui ja toteutui hyvin. On hyvä, että suden suojelua koskeva sääntely siirtyy metsästyslainsäädäntöön. Muutos mahdollistaa joustavamman kannanhoidon ja helpottaa ongelmayksilöihin puuttumista.

Suomessa tarvitaan nykyistä enemmän kansallista päätösvaltaa suurpetopolitiikkaan, sillä suomalaiset olosuhteet poikkeavat monista muista Euroopan maista. Suomen metsästäjät toimivat vastuullisesti ja huomioivat kaikessa toiminnassaan suomalaisen luonnon. Susiasia on kuunneltava maaseudun asukkaita. Brysselistä ja täältä pääkaupunkiseudulta, kaukana paikallisesta todellisuudesta, on katsottava maaseudun suuntaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

15.18 Tuomas Kettunen kesk (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu rouva puhemies! Tuo oli mielenkiintoinen puheenvuoro perussuomalaisen edustajalta, että kun tätä pakettia katsotaan, niin tärkeä asia tässä paketissa ovat sudet. Eivätkö nämä susiasiat ole jo kunnossa? Mutta ei näytä perussuomalaisia kiinnostavan tämä ennallistamisasetus ja sen tuoma hintalappu, miljardilappu, Suomen kansalle. Edustaja Strandman, kuuntelitteko edustaja Hoskosen, edustaja Kalmarin ja edustaja Kallion puheenvuoroja siitä, kuinka vakavasta aiheesta nyt keskustellaan? Se susiasia on jo kunnossa.

Minä haluan nyt kysyä ministeriltä tästä ennallistamisasetuksesta ja ennallistamissuunnitelmasta, kun edustaja Hoskonen tässä jo miljardilappuja toi esille tämän ennallistamissuunnitelman osalta: Mikä tämä hintalappu lopulta sitten on Suomen kansalle? Ja onko todellakin niin, että te olette viemässä eduskunnan päätäntävaltaa tämän asian osalta niin, että tämä menee valtioneuvostoon päätettäväksi, joka antaa sitten komissiolle? Mielellään tähän kuuluisimme vastauksen.

Lopuksi totean vain, että kun puhuitte ekologisesta ja taloudellisesta kestäväydestä, niin unohditte mainita puheessanne sosiaalisen kestävyuden. [Puhemies koputtaa] Elikkä ovat-

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

ko tässä kestäväen kehityksen kriteerit ollenkaan täyttyneet tai täyttymässä? — Kiitoksia, rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

15.19 **Tiina Elo vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esitys luonnonarvomarkkinoista on tärkeä askel luontotyön rahoittamiseen myös yksityisellä rahalla. Kiitos ministerille, että tämä esitys on tänne saliin saatu. On todella tärkeää, että luontotekojen lisäisyys ja pysyvyys todella varmistetaan, jotta viherpesun mahdollisuus vältetään.

Jotta luonnonarvomarkkinat todella syntyvät ja kasvavat vaikuttaviksi, tarvitaan myös kysyntää, ja tässä yhteydessä olisi ollut perusteltua ottaa käyttöön myös velvoittava ekologinen kompensatio, joka loisi markkinoille ennakoitavuutta ja vauhdittaisi investointeja. Olisi kiinnostavaa kuulla ministerin näkemystä tähän.

Sitten ennallistamisasetuksen osalta haluan nostaa esiin sen huolen, että luontotyyppien määritelmää heikennetään valmistelussa, esimerkkinä boreaalisten luonnonmetsien ikärajan nostaminen. Myös tähän mielellään ministerin näkemystä kuulisin.

Lopuksi tästä suden aseman heikentämisestä luonnonsuojelulaissa täytyy todeta, että se on jatkumoa viime vuoden surkealle metsästyslakifarssille. Muun muassa Luontopaneeli on tässä yhteydessä vedonnut suden statuksen säilyttämisen puolesta, koska susi on Suomessa edelleen erittäin uhanalainen ja sille olisi hyvät perustelut.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Riipi.

15.21 **Mika Riipi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todella hyvä, että nyt myös perustuslakivaliokunta arvioi tämän ennallistamisasetuksen tilanteen, ja toivon mukaan sitä kautta myös päästään keskustelemaan siitä, mikä on tämän salin rooli tulevaisuudessa sen käsittelyssä nyt, kun se menee vielä hallituskauden yli pahimmalla mahdollisella tavalla.

Minä haluaisin nostaa kuitenkin tämän luontoarvomarkkinan tässä esille sillä tavalla positiivisessa mielessä, että maanomistajan näkökulmasta on erinomaisen hyvä asia, että me saadaan nyt ne pelisäännöt sinne. Ehkä myös jaan sitä huolta, että onkohan tämä byrokraattisuus nyt tässä katsottu tarpeeksi tarkalla kammalla, koska tällaisen vapaaehtoisen markkinan syntymiseen me tarvitaan joustavat menetelmät ja siellä on paljon mahdollisuuksia.

Sitten minä haluaisin käyttää tilaisuuden kysyä siitä, millä tavalla sitten tähän kokonaisuuteen ihan vastaavasti liittyvät vapaaehtoiset hiilimarkkinat ja niiden jatkokehittäminen ovat etenemässä? Onko siellä tapahtumassa nyt niin EU-tasolla kuin täälläkin jotain sellaista kehitystä, jossa muun muassa ne kaksoislaskentaan liittyvät ongelmat voitaisiin ihan aidosti ratkoa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

15.22 **Anne Rintamäki ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, arvon ministeri! Tämä ennallistamisasetus kuulostaa korvaani kamalalta. Pelkään tämän tulevan erittäin kalliiksi, ennustan näin — toivottavasti olen väärässä.

Tämän käsillä olevan hallituksen esityksen tarkoituksena on antaa täydentävät kansallisen ennallistamissuunnitelman laatimista koskevat säännökset.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

leenkin tehdä uudisojituksia ja tehdä metsäojituksista niin syviä, että ne jatkuvasti tuottavat humusta ja kiintoaineista vesistöihin, mikä aiheuttaa muulle yhteiskunnalle ennallistettavaa ja kustannuksia niiden vesien puhdistamiseksi? Olisi upea kuulla niitä esityksiä myös tässä salissa, jos eivät vihreiden keinot kelpaa, millä tavalla me muokkaamme tätä yhteiskuntaa ympäristöystävällisemmäksi. Nämä luonnonarvomarkkinat ovat tervetulleet tähän, mutta kai me kaikki myös ymmärrämme, että pelkästään näillä vapaaehtoisilla yritysten ja yhteisöjen luontotoeilla me emme tule muuttamaan sitä suuntaa, mitä Suomen luonnossa tapahtuu. Lajit vähenevät ja luontokato etenee, ja se on meidän ihmistoiminnan syytä, ja me voidaan muuttaa sitä, jos meillä on tahtoa tehdä niin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen, Krista.

15.26 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin tämän ekologisen kompensaaion velvoittavuus olisi semmoinen konkreettinen keino, millä me vauhditettaisiin myös näitä luonnonarvomarkkinoita, ja pidän todella tärkeänä, että niin maanomistajilla kuin metsänomistajilla on muitakin keinoja saada sitä ansaintaa kuin pelkät hakkuutulot, ja sen takia myös nämä hiilimarkkinat, mitä tässä nostettiin esille, ovat erittäin tervetulleita.

Todellakin edustaja Pitko tuossa jo oikaisikin näitä erikoisia väitteitä, mitä täällä sanotaan, että vihreät kieltäisivät hakkuut. Me haluaisimme totta kai, että me huolehdimme puhutaan sitten metsäluonnosta tai ylipäätänsä meidän suomalaisesta luonnosta niin, että se käyttö on myös kestävä ja vastuullista ja ei aiheuta lisää haittoja. Itse asiassa tämä lieventämishierarkia, joka tähän lainsäädäntöönkin muuttuu tai on osana sitä, on nimenomaan oleellinen osa ympäristösäätelyä, niin että me varmistamme, että haittoja vältetään. Kun puhutaan tästä ennallistamissuunnitelmasta, minkä teknistä toteuttamista tämä lakimuutos osittain koskee, niin siinäkin myös tämä heikentämiskielto on keskiössä. [Puhemies koputtaa] Elikkä meidän pitäisi varmistaa, että emme tee uutta haittaa, jotta ei tule uutta ennallistettavaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Multala, olkaa hyvä.

15.28 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala: Kiitos! Ensinnäkin totean, että tämän lakiesityksen pihvi on nimenomaan nämä luonnonarvomarkkinat, ja siitä tuntuu olevan tässä salissa nyt valtaosin aika positiivinen näkökanta. Siinä lähdetään nyt liikkeelle nimenomaan vapaaehtoiselta pohjalta, koska uskomme niin, että siten saamme nämä markkinat parhaalla mahdollisella tavalla käyntiin ja myös maanomistajille ja toisaalta yrityksille sen tunteen siitä, että nyt näihin luontotekoihin kannattaa lähteä myös lisäisinä toiminna, ei siis vain kompensoimaan jotain aiheutettua haittaa, mikä on jo ollut laissa, vapaaehtoisena toki sekin. Tässä on ollut myös semmoinen tutkimushanke taustalla, ja tämä oli heidänkin suosituksensa, että lähdetään nyt liikkeelle näin, tuodaan tämä osaksi lainsäädäntöä ja sitten myöhemmässä vaiheessa mietitään, miten asiaa pitää kehittää. Tärkeintä on saada nämä markkinat nyt käyntiin ja sitä kautta kiinnostus liikkeelle.

Kun tässä kysyttiin tästä byrokraattisuudesta, niin sinällään tähän ei tule valtaosalle yrityksistä mitään lisävelvoitteita, mutta tämä lieventämishierarkian tuominen osaksi lakia tarkoittaa siis sitä, että ensin näiden yritysten, jotka nyt jo ovat tämän kestävyysraportoinnin piirissä, pitää ensisijaisesti samalla osoittaa, että he ensin omassa toiminnassaan vähen-

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

tävät sitä haittaa ennen kuin tekevät näitä luontotekoja. Se koskee siis käytännössä isoja yrityksiä, jotka nyt ovat jo tämän raportoinnin piirissä, eli sinällään valtaosalle yrityksiä, jotka haluavat näitä luontotekoja lähteä tekemään, ei tule mitään ylimääräistä, vaan ne voivat lähteä suoraan ostamaan niitä luonnonarvohehtaareita. Tämä on nimenomaan lisäkeino siihen työhön, mitä tällä hetkellä jo tehdään vaikkapa valtion rahoituksella Helmi-ohjelman puitteissa, Ahti-ohjelman puitteissa vesistöissä, Saaristomerellä, ja toisaalta vaikkapa Metso-ohjelman puitteissa metsissämme. Tämä on nyt siis lisärahoitustapa, jolla me saamme myös yksityistä rahoitusta tähän luonnon monimuotoisuustyöhön, ja pidän tätä kyllä erittäin hyvänä asiana, että tässä nyt näinkin laajalla yhteisymmärryksellä oltaisiin etenemässä vapaaehtoiselta pohjalta.

Sitten suteen viitattiin täällä. No, todella tässä nyt toimeenpannaan se EU-lainsäädännön muutos, se liitemuutos, joka tuli silloin aikaisemmin. Silloin se on täysin luontevaa, että me myös omassa lainsäädännössämme tämän toimeenpanemme myös luonnonsuojelulain puitteissa. Tosiaan en tässä nyt yhtään vähättele meidän täällä pääkaupunkiseudulla elävien ymmärrystä siitä, minkälaista elämää on siellä jossakin susirajan toisella puolella. Vaikka itse asunkin muutaman kilometrin Kehä kolmosen pohjoispuolella, niin kuitenkin siellä meilläkin päin niitä susia kyllä liikkuu ja lampaitakin ne ovat syöneet, niin että niitä ongelmia on ympäriinsä.

Haluan vielä, jos puhemies sallii, sanoa ihan pari sanaa tästä ennallistamissuunnitelman toimeenpanosta. Tässä siis luodaan prosessi sille, miten tämä suunnitelma hyväksytään ja toimeenpannaan. Mutta edelleen lainsäädäntövalta säilyy eduskunnalla, samoin budjettivalta säilyy täysimääräisesti eduskunnalla. Eli kaikki ne rahapäätökset, ne rahoituspäätökset, mitä joku tuleva eduskunta joskus päättää tehdä toimeenpanon puolesta siihen, miten paljon rahaa Suomi laittaa näihin toimiin, tulevat säilymään eduskunnassa, kuten tähänkin asti, ja se on se, mikä ratkaisee, paljonko rahaa sitten lopulta näihin toimiin laitetaan. Se, minkälaisia kustannusvaikutuksia arvioidaan tämän suunnitelman myötä tulevan, ei millään tavalla vielä sido Suomea eikä eduskuntaa siinä, kuinka paljon rahaa laitetaan. Mutta se on, totta kai, sanottava, että Suomihan silloin äänestyksessä vastusti tätä ennallistamisasetusta [Anne Kalmarin välihuuto] juuri siitä syystä, että tässä nähtiin olevan erittäin paljon haasteita Suomen laajojen luontoalueiden vuoksi ja näiden kustannusvaikutusten vuoksi, mutta tämä on nyt sitovaa lainsäädäntöä, ja meidän on sitä eteenpäin vietävä täällä Suomessa.

Me jaamme sen tavoitteen, eli sen tavoitteen, että luonnon monimuotoisuutta pitää edistää, luontokatoa ehkäistä, ja nyt tämä luonnonarvomarkkina on nimenomaan yksi lisätyökalu tähän työhön, lisärahoitusmahdollisuus ja lisätyökalu, millä me voimme mahdollistaa sen, että pääsemme kuitenkin etenemään tässä meidän yhteisessä tavoitteessamme. Varmasti tämän luonnon monimuotoisuuden yhteyden esimerkiksi ruoantuotantoon myös keskusta jakaa. Toivottavasti tätä työtä voimme nyt yhdessä luonnonarvomarkkinoidenkin edistämisen myötä sitten Suomessa jatkaa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Ja sitten menemme puhujalistaan. Edustaja Pitko.

15.32 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Näiden luonnonarvomarkkinoiden tuominen luonnonsuojelulakiin on tervetullutta. On tosiaan niin, että on olemassa yrityksiä ja yhteisöjä, jotka ovat ilmaisseet halunsa tuottaa tällaisia vapaaehtoisia lisäisiä luontotekoja, ja

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

kun tämä määritelmä on puuttunut, niiden tuottamisessa on ollut pelko esimerkiksi viherpesusta syyttämisestä, jolloin yritysten halua toteuttaa näitä luontotekoja on varjostanut tällainen määritelmän puute. Nyt saamme lakiin näille vapaaehtoisille luonnonarvomarkkinoille määritelmät ja puitteet, jotka varmistavat näiden luonnonarvomarkkinoiden ja luontotekojen läpinäkyvyyden ja myös sen, että niitä ei lasketa kaksinkertaisesti.

Luonnonarvomarkkinat ovat myös tässä yhteiskunnassa laajasti kannatettu keino parantaa luonnon tilaa. Niiden tuottamiseksi löytyy innokkaita maanomistajia ja ehkä muitakin yhteisöjä, ja sitten tiedämme myös, että niiden ostajille on todennäköisesti löytymässä jonkinlaiset markkinat. Haluan kuitenkin muistuttaa siitä, että jos me aidosti haluaisimme tällaisen saastuttaja maksaa -periaatteen toteuttaa, niin tämän luonnonsuojelulaissa olevan ekologisen kompensaation säätäminen pakolliseksi tai velvoittavaksi olisi ollut se oikea tie. Silloin saisimme aidot luonnonarvomarkkinat käyntiin. Silloin tietty toiminta, joka aiheuttaa haittaa luonnolle, tulisi lähtökohtaisesti kompensoida, ja silloin markkinat todellakin syntyisivät ja niille, jotka näitä pystyvät tuottamaan, olisi sitten ostajia saatavilla. Nythän emme vielä tiedä, miten tämä lähtee liikkeelle, mutta tietenkin toivomme, että aidot luonnonarvomarkkinat tämän vapaaehtoisinkin sääntelyn perusteella syntyvät. Itse ajattelen, että tällaiset vapaaehtoiset luonnonarvomarkkinat voisivat olla käytössä myös sen velvoittavan ekologisen kompensaation lisäksi, että sitten yritykset, jotka vielä sen lisäksi haluaisivat tehdä, pystyisivät siihen lähtemään mukaan.

Kuten tuossa vastauspuheenvuorossani sanoin, on kuitenkin herännyt huolta tämän luonnonarvomarkkinoihin liittyvän, lieventämishierarkiaan liittyvän prosessin byrokraattisuudesta, ja osa yrityksistä, jotka ovat innoissaan lähtemässä tähän, on huolestuneita siitä, tuleeko prosessista liian raskas. Itse ainakin ympäristövaliokunnan puheenjohtajana varmasti tätä haluan selvittää, että onko näin, kuten ministeri sanoi, että se ei merkittäväällä tavalla hidasta sitä, vai onko tässä väärinymmärrystä vai onko niin, että laista on tulossa turhan byrokraattinen. Ymmärsin kuitenkin, että tämä lieventämishierarkia tässä luonnonarvomarkkinoiden osalta ei olisi pakollista, toisin kuin me ajatteleme, että toki tässä ekologisen kompensaation prosessissa on tärkeää, että lähtökohtaisesti lievennetään sitä aiheutettua haittaa. Mutta tätä voimme tutkia tosiaan eduskunnassa ja valiokunnassa tästä eteenpäin.

Joka tapauksessa on tietenkin hyvä, että olemme saaneet tämän esityksen tänne saliin, ja siitä ministeri Multalaa haluan kiittää.

Haluan vielä lopuksi kuitenkin myös muistuttaa siitä, että vapaaehtoiset luonnonarvomarkkinat eivät yksin riitä luontokatoa pysäyttämään. Olisi ollut tosiaan järkevää, niin kuin aikaisemmin sanoin, tehdä tästä ekologisesta kompensaatiosta velvoittavaa, mutta samalla tarvitsemme myös paljon muita keinoja. Tarvitsemme lisää luonnonsuojelualueita maalla ja vesistöissä, ja kaikilla luontotyypeillä tarvitsemme semmoista ympäristölainsäädäntöä, joka estää uuden luontohaitan syntymisen. Emmehän me halua täällä sellaista järjestelmää, missä toiset pystyvät tuottamaan luontohaittaa ja sitten toiset sitä korvaavat, vaan kaikki mahdollinen haitta, mikä on kohtuullisin kustannuksin vähennettävissä, on sen toimijan itse vähennettävä. Tämä on aiheuttaja maksaa -periaate, joka ei toteudu tällä hetkellä meidän ympäristölainsäädännössä kaikilta osin, joiltakin osin toki kyllä toteutuu.

Vielä loppuun haluan sanoa, että vaikka tämä hallitus ei ole juuri tarttunut toimeen tehdäkseen vapaaehtoisia luontotekoja, niin toivon kuitenkin hyvin paljon, että yritykset ja yhteisöt tarttuvat toimeen.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

15.38 **Vesa Kallio kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tähän alkuun keskustan keskeiset kannat hallituksen esityksen pääkohtiin:

Ympäristöpolitiikan tavoitteena on oltava yhdistää suojelu, ennallistaminen ja luonnonhoito osaksi arkea ja myös taloutta. On välttämätöntä, että omaisuudensuojaa kunnioitetaan, ja yksityisiin omistuksiin kohdistuvien toimien tulee perustua vapaaehtoisuuteen. Muussa tapauksessa toimet eivät saa hyväksyttävyyttä maanomistajien keskuudessa.

Keskusta on valmis rakentamaan markkinamekanismeja, kuten luonnonarvomarkkinointia, joita on hyvin tuotu täällä esille, niin että ne kannustavat suojeluun, ennallistamiseen ja luonnonhoitoon. Vapaaehtoisten luontotoimien, kuten ekologisen kompensaation, tulee olla kannustavia sekä hyvitysten tuottajalle että ostajalle.

Keskusta tukee kaikkia niitä toimia, joilla suden kannanhoidollista metsästystä voidaan jatkaa ja tarpeen mukaan tehostaa. Sama tulee laajentaa myös muihin petoihin ja erityisesti valkuposkihanhiin.

Arvoisa puhemies! Ennallistamisessa on kyse maanomistajan oikeuksien lisäksi kansallisesta päätösvallasta omaan maahamme ja sen kestäväan hyödyntämiseen. Siitä ei ole varaa antaa Euroopan unionille yhtään ylimääräistä päätösvaltaa, josko lainkaan.

Arvoisa puhemies! EU:n ennallistamisasetuksen valmisteluvaihe on Suomen ja suomalaisten maanomistajien kannalta yhtä merkittävä kuin itse EU-päätös, ellei peräti merkittävämpi. Vaikka lopullinen päätös asetuksen toimeenpanosta jää seuraavalle hallitukselle, on myös tämän eduskunnan syytä perehtyä asiaan. Tietoa meille ei ole ollut tarjolla riittävästi, tai sen saaminen on jäänyt oman aktiivisuuden varaan.

Ennallistamisasetuksella Euroopan unioni tulee lisäämään valtaansa entistä syvemmälle Suomeen, suomalaiseen maanomistukseen ja sitä kautta omaisuudensuojaan. Asetuksen toimeenpanon tärkeimmät elementit ovat sen kestävyys, oikeudenmukaisuus ja hyväksyttävyys. Näiden kaikkien on toteuduttava täysimääräisesti Suomessa.

Suomessa maanomistajat ovat tehneet sukupolvesta toiseen luonnon tilaa parantavia ja ylläpitäviä tekoja suurelta osin vapaaehtoisesti mutta myös lisääntyneen sääntelyn myötä. Vapaaehtoisuus on aina parempi tie kuin pakko, koska vapaaehtoisuus perustuu maanomistajan oikeuksien kunnioittamiseen sekä kannustimiin kepin sijasta.

Erityisenä huolenaiheena on, miten ennallistamisasetus toimeenpannaan meillä Suomessa, joka on monilta osin hyvin erilainen muihin EU-jäsenmaihiin verrattuna. Nämä erot näkyvät erityisesti vesistöjen, maan ja metsien osalta, jotka Suomessa ovat pääosin yksityisessä omistuksessa. Myös luonto ylipäätään poikkeaa Keski- ja Etelä-Euroopasta. Suomessa on merkittävät ja laajat suojelualueet sekä vapaaehtoisia luonnon tilaa parantavia ohjelmia, joihin yksityiset maanomistajat ovat olleet halukkaita osoittamaan maitaan. Näitä järjestelmiä tulee sekä hyödyntää ennallistamisvaatimusten täyttämässä että varmistaa niiden jatko myös tulevaisuudessa.

Yhden politiikan malli, jota Euroopan unioni tarjoaa kaikkiin jäsenmaihiin, ei tässäköön kohtaa takaa parasta mahdollista lopputulosta, eikä sitä todennäköisesti edes mahdollista. Kaikki varmasti hyväksyvät tavoitteen luonnon tilan parantamisesta. Oleellisempaa onkin, että maanomistajat voivat hyväksyä ne keinot, joilla tähän pyritään. Tällöin puhutaan myös vastuusta ja euroista, siitä, kenen kannettaviksi vastuut ja kustannukset jäävät. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

15.41 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa puhemies! Käsittelemme tänään hallituksen esitystä, jolla toimeenpannaan EU:n ennallistamisasetusta, kehitetään luonnonarvomarkkinoita sekä päivitetään suden suojeluasemaa vastaamaan EU:n luontodirektiivin muutoksia.

Merkittävä ja tervetullut osa esitystä liittyy suteen. On tärkeää, että suden suojelustatus muuttuu ja että suden kannanhoidollinen sääntely siirtyy selkeästi metsästyslainsäädännön piiriin. Tämä tuo suurpetojen hallintaan enemmän realismia ja huomioi paremmin suomalaiset olosuhteet.

Arvoisa puhemies! Suomessa maaseudun ihmiset ovat jo pitkään joutuneet elämään tilanteessa, jossa susikanta on kasvanut paikoin hallitsemattomasti. Se on aiheuttanut vakavaa huolta kotieläimistä, metsästyskoirista, elinkeinotoiminnasta ja ihmisten turvallisuudentunteesta. Kansalaisten luottamus viranomaisiin ja koko susikysymyksen hoitoon on kärsinyt. Siksi on erittäin tärkeää, että menneenä talvena 2026 toteutettu suden kiintiömetsästys tuotti hyviä tuloksia. Se vähensi paikallisia ongelmia, lisäsi hyväksyttävyyttä ja osoitti, että hallittu kannanhoidollinen metsästys toimii käytännössä. Samalla nähtiin, että tavoitteena on tasapaino luonnonsuojelun ja ihmisten arjen välillä.

Nykyhallitus erityisesti perussuomalaisten vahvasti vaikuttaessa on onnistunut suurpe-toasiassa, ja jatkoa on luvassa karhun kannanhoidollisen metsästyksen osalta. Valkoposkihanhi ja ilves tulee ottaa myös tarkasteluun ja päätöksentekoon pikimmiten. Suurpetokysymyksissä on kuunneltava maaseudun ihmisiä, eikä päätöksiä pidä tehdä yksin Brysselissä tai virastoissa kaukana paikallisesta todellisuudesta.

Arvoisa puhemies! Ennallistamistoimissa on lisäksi huolehdittava siitä, etteivät toimenpiteet vaaranna suomalaisten elinkeinojen toimintaedellytyksiä. Metsätalous, maanomistajien oikeudet ja alueellinen elinvoima on turvattava. Talousmetsissä tehtävä monimuotoisuus työ ei saa johtaa pitkällä aikajänteellä kohteiden käytännön suojeluun takaoven kautta. Ennallistamisen tulee perustua ekologisen kestävyuden lisäksi myös taloudelliseen ja sosiaaliseen kestävyyteen. Suomen ei pidä toteuttaa EU-velvoitteita tavalla, joka heikentää maamme kilpailukykyä, investointeja tai maaseudun tulevaisuutta. — Kiitos.

Andre vice talman Tarja Filatov: Debatten och behandlingen av ärendet avbryts. Behandlingen av ärendet fortsätter i detta plenum efter de övriga ärendena på dagordningen.

Riksdagen avbröt behandlingen av ärendet klockan 15.44.

Riksdagen fortsatte behandlingen av ärendet klockan 18.25.

Förste vice talman Paula Risikko: Nu fortsätter behandlingen av ärende 5 på dagordningen som avbröts tidigare under detta plenum.

Ledamot Hoskonen frånvarande. — Ledamot Immonen, varsågod.

18.25 **Tomi Immonen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta. Tähän alkuun nostan esille keskustapuolueen aikaisempia kommentteja, mitä täällä salissa kuultiin ja joissa ihmeteltiin sitä, miksi perussuomalaiset nostavat esille suden tässä yhteydessä. Se on osana tätä lainsäädäntöä. Ehkä se tulee keskustapuolueelle hiukan yllätyksenä, että viime hallituskaudella viher-

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

vasemmiston puristuksessa ei silloin juuri suurpetopolitiikan suuntaa voinut muuttaa, mutta nyt se on vihdoinkin tehty, ja sitä on korjattu. Maaseudun elinvoimaisuutta ja turvallisuutta on lisätty tällä lainsäädännöllä: metsissä ja maatalojen pihossa on turvallisempaa liikkua.

Arvoisa puhemies! Susikysymys puhutti täällä salissa jo marraskuussa. Salin vasemmalta laidalta kuultiin silloin kommentteja, ja nostan täällä muutaman lainauksen esille:

Ensimmäinen lainaus: ”Ihmisten huolet on otettava vakavasti, mutta tärkeintä on löytää kestävä ratkaisu ihmisen ja suden rinnakkaiseloon.”

Toinen lainaus: ”Susipelkoa liioitellaan tarkoituksellisesti metsästäjien intressejä edistämiseksi.”

Kolmas lainaus: ”Me tiedetään, että susien yleinen metsästys on tehokas keino susivahinkojen ehkäisyyn.”

Neljäs lainaus: ”Susi oli täällä ennen meitä ja on elimellinen osa luontoa, toisin kuin ihminen.”

Onneksi näitä lausuntoja ei paineta mihinkään oppikirjoihin.

Nyt olemme lukitsemassa tämän järkevällä tavalla susikysymyksen osalta. Hallituksen esityksen mukaan susi poistetaan lajisuojelua koskevan sääntelyn soveltamisalasta, ja sen suojelua koskevat säännökset sisältyisivät jatkossa ainoastaan metsästyslainsäädäntöön. Näin ollen susi ei enää kuulu samalla tavalla luonnonsuojelulain tiukan suojelun piiriin, kuten aiemmin on kuulunut, ja hyvä niin. Tämän esityksen myötä kansallinen liikkumavara kasvaa petopolitiikassa. Suomi voi helpommin säätää susikantaa koskevasta käytännöstä ja hallinnasta, joka heijastuu niin kannanhoidolliseen metsästykseseen kuin poikkeuslupapiiriin. Salin vasemmalta laidalta oli silloinkin keskustelussa aika paljon huolta enemmänkin siitä, että susilla säilyy oikeuksia, ja ennemmin hyväksyttiin sumeilematta se, että revittää rikki metsästyskoiria ja raadellaan lampaita.

Tämänkään hallituksen esityksen myötä susi ei kuitenkaan katoa Suomen metsistä. Susikysymys tulee olemaan jatkossa enemmän riista- ja kannanhoidollinen kysymys kuin luonnonsuojelullinen teema. Metsästys helpottuu, kun lupaprosessista saadaan joustavampaa ja oikeudellisesti kestävämpää, mutta se ei edelleenkään johda suden metsästyksen sukupuuttoon, ei. Suden metsästys tulee jatkossakin vaatimaan perustellun syyn, ja suojele perustuu jatkossakin EU:n luontodirektiiviin ja kansalliseen metsästyslakiin. Niitä aiemmin toivottuja kestäviä ratkaisuja ihmisen ja suden rinnakkaiseloon ei ole löydetty. Susi liikkuu entistä tiheämmille asutusalueille. Maaseudulla niin karja- kuin lemmikkieläimet ovat edelleen vaarassa, ja pienten lasten koulutiekään ei ole ollut täysin vaaraton vaan koulukyytejä järjestetään edelleen osaltaan myös susiuhan varalta. Metsästys on tehokas keino susivahinkojen ehkäisyyn. Suomessa on runsaasti metsästäjiä, alan ammattilaisia, ja antamalla heille nyt oikeat välineet toimia parhaan osaamisensa mukaan, voimme vaikuttaa niin turvallisuuden lisäämiseen kuin susivahinkojen ennaltaehkäisyyn. Tämä hallituksen esitys on askel kohti lainsäädäntöä, joka tulee lisäämään erityisesti maaseudun turvallisuutta ja noudattaa sitä maalaisjärkeä, joka välillä tuntuu puuttuvan täältä Kehä kolmosen sisäpuolelta, jossa luonto ei ole enää osa jokapäiväistä elämää muualla kuin Korkeasaarissa ja television luontodokumenteissa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen poissa. — Edustaja Elo.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

18.30 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! Luontokato on yksi aikamme vakavimmista kriiseistä. Olemme menettäneet yli puolet kaikista maailman villieläimistä vuosien 1970 ja 2012 välisenä aikana. Suomessa joka yhdeksäs laji on uhanalainen, lintulajeista joka kolmas. Lajien uhanalaisuuden tärkein syy on niiden elinympäristöjen häviäminen. Suomessa tämä koskee erityisesti metsiä, joiden käsittely on luonnon kannalta kestävä ja hakkuumäärät liian korkealla tasolla. Sen lisäksi, että lajien katoaminen on aina lopullinen menetys itsessään, uhkaa luonnon köyhtyminen myös taloutta, ruoantuotantoa ja ihmisten terveyttä, oikeastaan ihan kaikkia ihmiselämän ja talouden perusedellytyksiä. Siksi on tärkeää, että Suomi on sitoutunut pysäyttämään luontokadon ja kääntämään luonnon monimuotoisuuden kehityksen myönteiseksi vuoteen 2030 mennessä. Näiden tavoitteiden saavuttamisella on jo kiire.

Tämän hallituksen esityksen tärkein kokonaisuus on luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen. Vapaaehtoisuuteen perustuvilla luonnonarvomarkkinoilla on laaja tuki yhteiskunnassamme. Tämä on tärkeä keino tarjota yrityksille ja yksityisille mahdollisuus luontotoimien tekemiseen ja kanavoidsa luontotyöhön yksityistä rahaa. Tärkeää on myös se, että näin tarjotaan maanomistajille ansaintakeino, joka perustuu luontoarvojen parantamiseen.

Toinen kokonaisuus tässä hallituksen esityksessä liittyy EU:n ennallistamisasetuksen kansalliseen toimeenpanoon. Ennallistamisasetuksen toimeenpanossa onnistuminen on aivan keskeistä, jotta Suomi etenee kohti luontotavoitteitaan. Pelkillä vapaaehtoisilla luonnonarvomarkkinoilla se ei onnistu. Onkin tärkeää, että ennallistamistyölle rakennetaan Suomessa selkeä ja oikeudellinen ja hallinnollinen kehikko.

Esityksen kolmas kokonaisuus, suden aseman heikentäminen luonnonsuojelulaissa, on puolestaan surullista jatkumoa viime vuoden metsästyslakifarsille, jossa suden kiintiömetsästys runnottiin läpi tutkitusta tiedosta ja asiantuntijalausunnoista riippumatta. Asiantuntijat, kuten Luontopaneeli ja Suomen luonnonsuojeluliitto, ovat lausuntokierroksella vedonneet suden statuksen säilyttämisen puolesta, koska susi on Suomessa edelleen erittäin uhanalainen.

Arvoisa puhemies! Luonnonarvomarkkinoita tosiaan tarvitaan osaksi luonnonsuojelun keinovalikoimaa. Siksi tämä hallituksen esitys on hyvä ja tarpeellinen. Julkinen raha ei yksin riitä luontotavoitteiden saavuttamiseen, vaan me tarvitsemme myös yksityistä rahoitusta elinympäristöjen ennallistamiseen ja luonnontilan vahvistamiseen. On ollut hienoa huomata, että yrityksillä on tahtotila tehdä luontotoimia ja kompensoida aiheuttamia luontohaittoja, vaikka hallituksen politiikka ei aina siihen erityisesti kannusta. Tämä esitys kuitenkin kannustaa, ja siitä kiitos.

On myös tärkeää, että luontotoimien lisäisyys ja pysyvyys varmistetaan, jotta vältetään viherpesun mahdollisuus, ja hyvä oli, että ministerikin sitä tänään täällä aiemmin korosti. Nyt on kuitenkin kyse vapaaehtoisuuteen perustuvasta luontoarvokaupasta, joten emme voi varmuudella tietää, miten markkinat lähtevät syntymään ja kasvamaan sillä tavalla ja tasolla, että vaikutus on todellinen. Kysynnän synnyttämiseen tehokas keino olisi velvoittava ekologinen kompensatio, ja se olisi perusteltua ottaa käyttöön mahdollisimman pian. Se loisi markkinoille ennakoitavuutta ja vauhdittaisi investointeja samalla, kun se varmistaisi, että aiheuttaja maksaa -periaate toteutuisi myös luontohaittojen osalta. Tärkeä lähtökohta ekologisessa kompensaatiossa kuitenkin on, että luontohaittojen estäminen ja minimoointi on aina ensisijaista ja kompensatio vasta täydentävä toimi, kun haitan aiheuttamista ei voida välttää.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

Arvoisa puhemies! Ennallistamisasetuksen onnistunut kansallinen toimeenpano on tosiaan ratkaisevan tärkeää sille, eteneekö Suomi aidosti kohti omia luontotavoitteitaan. Ennallistamissuunnitelman valmistelu on vietävä maaliin tavalla, joka kunnioittaa suomalaisia luontoa, turvaa arvokkaat elinympäristömme ja perustuu tutkittuun tietoon, ei lyhytnäköiseen poliittiseen paineeseen. Luontokadon pysäyttäminen ei onnistu puolivillaisilla toimilla, vaan vaatii pitkäjänteistä sitoutumista luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen kaikkialla Suomessa. Tässä pääministeri Orpon hallituksen teot, esimerkiksi vanhojen metsien määritelmän vesittäminen, hakkuupaineen kasvattaminen valtion metsissä ja luonnonsuojelurahoituksen riittämätön taso, ovat vieneet kehitystä väärään suuntaan. Sellaisenkin johtopäätöksen tästä voi vetää, että EU on suomalaisen luonnon paras puolustaja, kun maan hallitus ei siihen riittävällä tavalla kykene.

Arvoisa puhemies! Lopulta niin luontokadon kuin ilmastokriisinkin torjunnassa on kyse siitä, olemmeko valmiita asettamaan oman toimintamme luonnon kantokyvyn rajojen sisälle. Siksi ennallistamis- ja suojelutoimet eivät koskaan yksin riitä, jos emme kykene asettamaan rajoja ylikulutukselle. Nyt tehtävä luonnonarvomarkkinoista säättäminen on tärkeä askel oikeaan suuntaan, mutta se ei riitä. Tarvitsemme Suomeen ilmastolain kaltaisen luontolain, joka velvoittaa kaikkia yhteiskunnan toimijoita luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen. Tämä on ollut vihreiden pitkäaikainen tavoite, ja toivottavasti se saadaan kirjatua seuraavaan hallitusohjelmaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Aalto-Setälä poissa. — Edustaja Mehtälä.

18.36 Timo Mehtälä kesk: Arvoisa puhemies! Käsittelemme tänään EU:n ennallistamisasetusta ja sen vaikutuksia Suomeen. Kyse ei ole vain ympäristöpolitiikasta, vaan ennen kaikkea taloudesta, omaisuudensuojasta ja viljelijöiden sekä maanomistajien oikeusturvasta.

Ensinnäkin muutama sana kustannuksista: Arviot osoittavat, että ennallistamisasetuksen myötä Suomen metsien vientituloista voi kadota jopa kaksi miljardia euroa vuodessa vuoteen 2050 mennessä. Tämä on sen mittaluokan asia, johon meillä ei yksinkertaisesti ole varaa. Suomen talous on jo valmiiksi haasteiden edessä, ja tällainen tulonmenetys heijastuisi koko yhteiskuntaan, työpaikkoihin, alueitten elinvoimaan ja julkiseen talouteen.

Toiseksi nostan omaisuudensuojan: Ennallistamisasetus ulottuu syvälle suomalaiseen maanomistukseen. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että yksityisen ihmisen oikeus päättää omasta maastaan kaventuu. Emme voi hyväksyä kehitystä, jossa päätösvaltaa siirtyy unionille tavalla, joka heikentää suomalaisen maanomistajan asemaa.

Arvoisa puhemies! Kolmanneksi viljelijöitten ja maanomistajien oikeusturva: Ennallistamisen on perustuttava vapaaehtoisuuteen, ei pakkoon. Vapaaehtoisuus lisää hyväksyttävyyttä ja rakentaa luottamusta. Meillä ovat yksityiset maanomistajat suojelleet yli miljoona hehtaaria. Sitä vain ei huomioida missään. Pakko sen sijaan synnyttää vastakkainasettelua ja epäluottamusta eikä johda kestäviin ratkaisuihin. Viljelijät ja metsänomistajat ovat jo sukupolvien ajan huolehtineet luonnosta vapaaehtoisesti ja vastuullisesti. On oikein ja kohtuullista, että heidän työtään arvostetaan eikä siitä rangaista. Heidän oikeusturvansa on turvattava selkeällä ja oikeudenmukaisella lainsäädännöllä ja riittävillä kannustimilla. Samalla on huolehdittava siitä, että maa- ja metsätalouden toimintaedellytykset säilyvät. Tämä ei ole vain elinkeinopoliittinen kysymys, vaan myös huoltovarmuuden ja kokonaisurvallisuuden ydinkysymys.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

Arvoisa puhemies! Ennallistamisen toteutuksen on oltava kestävä, oikeudenmukaista ja hyväksyttävää. Suomen erityispiirteet on tunnistettava, ja vaikutukset maanomistajiin sekä alkutuotantoon on otettava täysimääräisesti huomioon. Eduskunnan on pidettävä tässä asiassa ohjat käsissään, eikä lainsäädäntövaltaa tule siirtää liiaksi eteenpäin. Tämän hallituksen esityksen mukaan valtioneuvosto päättäisi ympäristöministeriön esityksestä. Nämä ovat sen mittaluokan asioita, että eduskunnan tulee päättää hallituksen esityksestä.

Lopuksi: jos ennallistamista suunnitellaan liian kapeasti ja ilman kokonaiskuvaa, lopputulos on huono niin luonnon, talouden kuin ihmisen kannalta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalmari poissa. — Edustaja Kallio.

18.40 **Vesa Kallio kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Täällä salin puolella — jos jätetään nyt puhemies, joka olette myös tietysti kansanedustaja — meitä on sataprosenttinen keskustalainen yleisö. Minä nyt toivon, että kollegat Mehtälä ja Kontu eivät kovin välihuutele tähän minun puheeni päälle. — Ennallistamisesta tosiaan puhutaan, ja täällä on taas tykätty vähän muistella vanhoja, tyyliin mitä susiin tulee ja edelliseen hallitukseen, mutta ne nyt lähinnä herättivät hilpeyttä sekä vaivaantuneisuutta, elikkä ei niistä sen enempää. Ne asiat-han ovat menossa hyvään suuntaan susien osalta ja toivottavasti muidenkin petojen.

Kun täytin pyöreitä vuosia — tästä on useampi vuosi jo aikaa — olin Saksassa jokiristeilyllä, Mosel taisi olla se joki, ja sain lahjakortin, niin että oli varaa mennä. Siellä joen varressa oli proomuja, ja sitten sieltä vuorenrinteestä ajoivat maata niihin proomuihin, ja kysyin oppaalta, että mitä tässä oikein touhutaan, ja hän sanoi, että ne ovat hollantilaisia, jotka ostivat tuon vuorenrinteen, ja ne ajavat sinne Hollantiin sitä padoksi. Nyt tietysti kun täällä mainittiin, että Amsterdamista voisi aloittaa tämän ennallistamisen, niin kyllä siinä kävi mielessä, että jospa ne ajavat ne maat takaisin sinne vuorenrinteelle Saksaan, mutta voi olla, että... Jos Suomessa olisi tällainen, niin mehän varmaan oltaisiin jo sitä tekevässä.

Ennallistamisasetuksen toteutuksen tulee Suomessa perustua reaali politiikan periaatteelle, ja mitä tässä tarkoitan ennallistamisen yhteydessä reaali politiikalla, niin sitä, että se tunnistaa ja tunnustaa Suomen erityispiirteet ja ottaa huomioon maa- ja metsätaloudelle sekä yksityisille maanomistajille kohdistuvat vaikutukset täysimääräisinä. Mikäli näin ei tehdä, ei hyväksyttävyyttä voida varmistaa, epäluottamus kasvaa, eivätkä mitkään tavoitteet toteudu. Tämän tyyppisissä asioissa nämä hyväksyttävyyys ja luottamus ovat ihan keskiössä. Tästä aiheesta nimittäin tulee todella paljon yhteydenottoja aina kun metsänomistajia tapaa. Epätietoisuus on aina ikävä tilanne.

Ennallistamista ei pidä myöskään nähdä erillisenä toimenpiteenä muista luontoon liittyvistä kysymyksistä. Sen täytyy olla yhteensopiva luonnon monimuotoisuuden, vesiensuojelun ja ilmastotoimien kanssa. Samalla on aina ja kaikissa tilanteissa huolehdittava maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksistä, mikä on välttämätöntä Suomen huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden kannalta. Jos tällaisista vanhaa sanontaa käyttää, niin mitä pienemmästä sontaluukusta katsottuna ennallistamisen toimeenpanoa suunnitellaan, sitä huonompi sen lopputulos on, niin kuin meillä tietysti kaikilla — jos me katsomme kovin kapeasti asioita, niin lopputulos on aina huono, kaikkien kannalta.

Arvoisa puhemies! Ennallistamisasetus antaa Suomelle liikkumavaraa, ja se tulee hyödyntää täysimääräisesti. On arvioitu tosiaan, niin kuin edustaja Mehtälä edellisessä puheenvuorossa jo mainitsi, että jopa kaksi miljardia euroa vuodessa menisi metsien vienti-

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

tuloista vuoteen 2050 saakka. Tähän ei Suomella ole varaa, varsinkaan tällaisessa taloudellisessa tilanteessa. Tämän vuoksi tulee ottaa käyttöön myös uusia toimintamalleja. Tänä on luontoarvomarkkinat mainittu moneen kertaan, ja ne ovat tosiaankin erinomainen väline. Ne perustuvat vapaaehtoiisiin toimiin, joissa ympäristöhyödyt ja kustannustehokkuus on mahdollista yhdistää. Pelkästään markkinoiden varaan ennallistamista ei pystytä jättämään, mutta ne voivat täydentää sääntelyä siten, että toimien hyväksyttävyyttä saadaan lisättyä. Vapaaehtoiset luonnonarvomarkkinat mahdollistavat myös yksityisen rahan saamisen tukemaan ennallistamisen tavoitteiden toteutumista.

Nyt eletään niitä aikoja, jolloin ratkaistaan, tarjotaanko suomalaiselle maanomistajalle ja suomalaiselle metsänomistajalle vapaaehtoisuuteen perustuvaa yhteistyötä vai pahimmillaan omistusoikeuksien yli kävelevää, pakottavaa normiohjausta. Täällä jo vihjailtiin seuraavaa hallitusohjelmaa, mitä erilaista lainsäädäntöä sinne tulisi, joka osuisi välittömästi suomalaiseen metsätalouteen. Tämän pakottavan normiohjauksen osalta voin varmuudella sanoa, ettei siitä seuraa mitään hyvää kenenkään kannalta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mehtälä.

18.44 **Timo Mehtälä kesk:** Arvoisa puhemies! Tuo edustaja Kallion puheenvuoro kirvoitti ihan semmoiset vanhat muistelmät, kun 1992 tutustuin Hollannissa meren alta rai-vattuihin alueisiin eli polderialueisiin, mitkä ovat valtavat viljelyalueet, jotka olisivat siis meriveden peittämänä, mikäli patorakenteita ei olisi tehty. Tutustuin 33 kilometriä pitkään patoon, johon kiviaines oli ajettu kaikki Norjasta. Elikkä Hollannissahan ei ole kiviainesta niin paljon, että sellaisia patoja voitaisiin rakentaa. Siis pato on rakennettu sillä tavalla, että tämä kiviaines on 200 metriä molempiin suuntiin padosta, eli merenpohja on kivetty, jotta se kestää merenkäynnit. Nämä ovat jotakin aivan valtavia, ja jos puhutaan tästä ennallistamisesta Hollannin osalta, niin yksi kolmasosa Hollannin pinta-alasta olisi veden alla, jos ennallistettaisiin vuoden 1956 tasoon, milloinko pato murtui ja vesi valtasi nämä alueet. Tämä on aika mielenkiintoinen kysymys siinä mielessä, että kun me puhutaan tästä Suomen ennallistamisesta, niin sitten näinkin valtava maa ruuantuottajana kuin Hollanti olisi kolmasosaltaan veden alla.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till miljöutskottet, som grundlagsutskottet och jord- och skogsbruksutskottet ska lämna utlåtande till.